

ایرندا تورک لرین فارس لاشماسی

سببلر و مکانیزم لری

علی رضا اردبیلی

آتا بابالارین می سوچ؟

بوگونکو ایران تورکونون فاجعه سیننه کیم مسؤل دور؟ مین ایل تورک حاکمیتی تاریخینه مالک اولان ایران نه دهن تورک دیل و مدنیته نین قتلگاهینا چئوریلیمیش دیر؟ بلکه تورک لری بوگونکواسارت لری اوچون ایران دا واختیله تورک دیلی نین استاتوسونو یئنیلمز بیر درجه یه قالدیرمامیش آتابالارین می سوچلامالی (گناه لاندیرمالی) دیرلار.

رُنه گروسه نین دوزگون وورقولا دیغی کیمی تورک لری تاریخ بو یو ایمپریالار یارادماغ هنرینی با جارمیش لار.؟؟؟ تورک لری مختلف اتنیک ترکیب لی اهالی نی بیرلشدیریب ؟؟؟

آسیا - آوروپا قطعه لرینده باش وئرمیش بوتون بؤیوک کوچ لرین استقامتی (جهتی) کیمی تورک لری ده دائما شرق دهن غربه و شمال دان جنوبا آخمیش لار. اونلار یئنی اراضی لرده تاج و تخت صاحب لری اولماق اوچون اؤز زمانه لرینده رسم اولدوغوندان قات - قات اومانست متدلارلا گؤتوردولر. اسپانیول لار اورتا عصرلرده لاتین آمریکانی فتح ائده رکن، یئرلی اهالی نی فیزیکی و معنوی محو ائتمک سیاستی نی ایره لی سوروردولر. قتل عام لار، مسیحی ائتمک لری واسپان لاشدیرمالارین نتیجه لری بوگونده گؤرونمک ده دیرلر. بیرداها رُنه گروسه نین سؤزلرین خاطر لایاق:

«تورک لرین تاریخی نین بو حیصه سیننی ووروغولاماق، دنیانین معنویت له دولو اولان بؤیوک دین لری نین اونلارین روح لاریله اویغون لاشماق قابلیتی نی گؤستمک و بو قابلیت یین نه درجه ده مدنیته له یاخین اولدوغونا اشاره ائتمک دیر.

... تورک لرین ایکینجی کاراکتری، اونلارین رهبرلیک و یا داها دقیق دئسک، تشکیلات چی لیک لاری دیر. یعنی بیر ایرق دهن اولمایان قوم لاری تشکیلات لاندیرماق.»

سونر رُنه گروسه ابرهار دین دیل ییندهن، تورک لرین شمالی چین، پامیر، افغانستان، ایران و هندوستان دا یاراتدیقلاری بؤیوک امپراطورلوق لارین نئجه یاراتدیقلارین نقل ائدیر.

بوگونکو ایران و اونون قونشو اؤلکه لرینده یاشایان مختلف جغرافیا و اتنیک ترکیبی اولان انسان لاری بیرلشدیریپ، او زمانلار دنیا دا حاکم اولان نورم لار اساسیندا بؤیوک ایمپریالاری ادماق کیمی چتین ایش ده تورک لرین بوینونا دوشدو. غزنوی لر، سلجوق لار، آتایی لر، ائلخانلی لار، صفوی لر، افشارلار و قاجارلار هر بیر ی بؤیوک معمارلار ایدی لار. بو معملا ر کهنه دنیا نین کهنه قایدالاری اسایندا دؤولت لر یارادیردی لار و بخت اودوزلاری پاریلتی لاری نی ایتیره نه کیمی یئر اوزونون مقتدر آله لاری کیمی حکم سورودولر.

تورک لر فتح ائتدی ک لری اراضی ده مغلوب اهالی ایله دیل تاپیب، اونلاردا اؤزلرینه قارشی اوزون مدت عمر یاشایان تابع لیک و صادق لیک یارادیردی لار. یثنی اراضی ده موجود اولان امکان لار اوجمله ده ن یئرلی تورک لرین وجودیندان استفاده ائدیپ، دین لر و ایناملار قارشی تولرانس لیق و یئرلی مدنیت و موجود کادرلاردان استفاده ائدیردی لر. یئرلی گلدی کده یثنی دین قبول ائدیپ و یثنی ایناملا او یغون آدلار و لقب لر سئچیردی لر. مغلوب شاه لارین کاتب لرین، وزیر لرین، روحانی لر، حکیم لر، طالحه باخان لار و مداح شاعر لرین ایشه گؤتورمک رنه گروسه نین تورک هنری کیمی به یندی یی سیاست لرین کنکرت مضمونو ایدی. بوتون بونلار تورک لرین اؤز اراضی لرینده یار ائتدی قیلاری هارمونیا نین رمز لری ایدی.

ایکی نظریه

اگر بیز بوگون ملی ظولمه معروض قالما غیمیزدا اؤز آتا - بابا لاری میزی دا (= اؤزوموزده) گونا ه لاندیر ساق، اوندان فرض بو اولمالی دیر اونلار اؤزلری ایران حاکم لری اولان - اولان بو مسئله ده غفلت ائدی بلر. بو غفلت ایکی جور باش وئرمیش اولان بیلر: بیر: ایران حاکمیت ینده اولان تورک لر «دیل» ین سیاسی رولونو گؤره بیلمه یی بلر یا ایکی: اونلار بو رولو گؤروب لر آما بو میدان دادوزگون و اوزون گؤره ن لیک له اوینا یا بیلمه یی بلر.

«دیل» سیاسی بیر وسیله کیمی هانسی تاریخه مالک دیر؟ بو حاق دا ایکی نظریه آرایا قویماق اولار:

1- قدیم زمانلاردا «دیل» بوگونکو اهمیت ینه مالک دئیل دی. چاپ صنعتی، مطبوعات، رادیو، تلویزیون، الکترونیک سیستم لر و بوکیمی بشر مدنیت ینده کی انقلاب لار یا هله باش وئرمه میس دیر لر و یا هله اؤز کؤریه چاغ لاری نی یاشاییردی لار. بو سبب ده ن هله ساواد و دیل له باغلی اولان مدنیت ساحه لری هله کوتله وی لشمه میس دیر لر. نتیجه ده نه سیاسی سیستم لر «دیل» ده ن مهم بیر استفاده ائتمه یه قادر اولوردولار و نه کوتله نین مدنی حیات یندا دیل بوگونکو رولونو اوینا ییردی.

2- «دیل» قدیم دؤورلرده ده زمانه یه او یغون مهم سیاسی - اجتماعی رولا مالک ایدی آما دؤولت لر اوندان یا استفاده ائتمیردی لر و یا بئله بیر استفاده نی با جار میردی لار.

بو ایکی نظریه نین هر ایکسی سی بیر یئرده مشترک دیرلر: «دیل»ین سیاسی مبارزه لر، حاکمیت و سیاسی اقتدار موضوع لاری نین بیر اویبکتی اولماسی یئنی بیر فنومن دیر. بو او دئمک دئیل کی دیل اسگی زمان لاردا دیلین سیاسی حیات دا هئج بیر رولو یوخ ایدی. مثل اوچون اطراف محیطین انسان حیاتیندا کی رولو و اونون تمیزلی بی نین انسان لارین ساغلام یاشاماسیندا کی تأثیری یئنی بیر حادثه سایلمیر آما همین مسئله بوگون بام - باشقا بیر سیاسی اهمیت تاپیب دیر. دیل ده مدرن تاریخ دؤورینده تام یئنی بیر سیاسی اهمیت تاپیب دیر.

همین دؤورده باشقا اساس فاکت ملی دؤولت لرین هله عرصه یه چیخما دیغی ایدی. نمونه اوچون آوروپا روم ایمپریاسی و کلیسائین لاتین دیل لی اقتدارینا تابع ایدی. داها فرانس، انگلیس، آلمان و حتی ایتالیا دیلی نه اؤز ادبیاتینا مالک ایدیلر و نه فرانس، انگلیس و سایر ملی دؤولت لرین، دؤولت دیل لرینی تشکیل ائدیردیلر. سونرالار رئسانس دؤورینده مشترک لاتین دیل لی، و دینی مضمونلو مشترک مدنیت ایچینده ملی دیل لر اساسلانان مدنیت لر و ملی دؤولت لر یاراتدی لار.

ایرندا قوشون، سارای (دربار) و اشرافیت تورک دیلی؛ دیوان و شعرین بؤیوک قسمی فارس دیلی؛ علم و دین عرب دیلی اساسیندا اداره اولونوردولار. مدرن تحصیل سیستمی تبریزی میرزا حسن رشیدی طرفینده ایجاد اولارکن هابئله شمالی و جنوبی آذربایجان دان باشلاپان تئاتر تورک و فارس دیل لی ایدیلر. مدرن دؤولت چی لی بین اساسی نی قویان مشروطه انقلابی ایالت و ولایت انجمن لرینه دایانان فدراتیو دؤولت اداره سیستمی آریا چکیب، اؤز آنا یاساسیندا (اساسی قانونوندا) هئج بیر دیله «رسمی دیل» استاتوسو وئرمه دی. مشروطه انقلابی نین رهبرلری تهران دارتجاع حاکمیتی نین مشروطه اورتویو آلتیندا یئنی دن حاکمیته قایتدیغینا قارشی آز فاصله ده ایکی آذربایجان انقلابینی رهبرلیک ائدیلر. (آزادیستان حرکتی و سید جعفر پیشه وری نین رهبرلیک ائتدی بی ملی حکومت)

مشروطه انقلابی تورک قاجار سلاله سی نین سلطنت حق لرینی سوآل اشاره سی آلتینا آلمادی. تورک دیلی نین فارس دیلی ایله پارالل یاشاماق حاقی و تورک قاجار لارین باشدا اولارکن تورک آریستوکراسی سی نین سؤز سوز حاکمیتی ایران تورک لرینده اؤز دیل و مدنیت لری نین گله جه بی اوچون بیر نگران لیق او یادمیردی.

بئله بیر حالدا 1919- جی ایلین مقوله سینی حیاتا کئچیرمک ده و آذربایجان لی لارین آزادیستان یارادماق کیمی جسارت لرینه قارشی قطعیت گؤستره بیلمه یین احمد شاه اقتدریندان غضبه گلیمیش انگلستان، آنتی تورک و آنتی عرب تعصب لی اردشیر ریپورتیرین سناریوسی ورژیسورلوغویله فارس دیلی نین مطلق مونوپولو اساسیندا بیر رژیم ایش اوسته گتیرمک اوچون دؤولی چه وریشی (کودتا) ائتدی.

بوتون بو تاريخ بوگونكو ايراندا تورك مدنيتى نين محو اولماق خطرى ايله قارشىلاشماسى كيمي فاجعهلى وضعيت ين كوك لرى نين هارالاردا اولدوغونو گؤسترير. بيز ايران تاريخى نين تورك سلاله لرى نين بوگون بيزيم دنيا ميذا سياسى مسئله يه چه وريلميش «ديل» مسئله سى حاقد اگورمه ديك لرى ايش يا وئرمه ديك لرى فرمان لار اوچون قينا ماغيميز، حاقلى بير مدعا يا بنزه مير. درد ين كوكو باشقا يئرده اختار يلما لي دير.

ايراندا توركلره قارشى اعمال اولونان مى ستم زامان اؤتدوكجه اؤز ماهيت ينى ساخلا ماق شرط يله، مكانيزم لرينى ده ييشير، داها مركب، داها اينجه، داها معصوم و داها گورونمز اولور. شوينيزم ين مكانيزمى او جمله ده ن اونون فونكسيونل مركزى نين كؤچمه سي له ممكن دير. باشقا سؤزله تورك مدنيت ينى محو ائتمك فرمان ينى صادر ائده ن مركز زامانلا دؤولت دايره لرينده ن انسان لارين ايچهريلرينه كؤچور و بوندان سونرا شوينيسم يم پلان لارى حتى دؤولت فرمانى اولمادان آذربايجانلى عائله لرين اؤزلرى طرفينده ن، اوين ايچينده حياتا كئچيريلير. بو ايكي حالا بير نظر سالا ق:

1- رضاخان «ايران نوين» ياراداركن تورك ديل لي مطبوعات و تئاتر لارى باغلاييب، تورك ديل ين تحصيل سيستم ينده ن چيخاريب و مكتب لرده توركجه دانیشان اوشاقلارا جريمه سانديغى قويدوردو. بو دؤورده آنتى تورك مقصدلى تدبيرلرين فرمانى رژيم ين اورقان لاريندا يئرلشirdي. بئله حالدا دؤولت زورو چيلپاق (عريان) دير و اونو گورمك اوچون هئچ بير هنر لازم دئيل دير. بوزورلا قارشىلاشماق اوچون مختلف يول لارلا سياسى مبارزه يه گيرمك لازم دير.

2- او ايل لرده ن چوخ سونرا بير سيرا تورك عائله لرى اؤز ائولرينده معصوم اوشاقلار يله آنادان اولاندان فارس ديلينده دانيشيرلار. بوردا فارس ديل ينى بير تورك ائوينى فتح ائديب او ائوده مين ايل لرده ن برى ياشاييب، دوشونوب، يارادميش نسل لرين معنوى وارليغى نين غارت اولونماسى «كؤنول لو» گؤرسنير. بوردا پان فارسيسم ين زورو اؤرتوگ آلتيندا دير. بو زور بو ائوه گلمه ده ن بير زامان مركب يول لارى كئچميش و اؤزو مركب لشيپ، اينجه لشميش دير. جريمه سانديق لارى قويماق كيمي سياست لرده ن فرقلى اولاراق، بوردا عائله نين گلن نسل ينى معنوى وارليغيندا، تورك ديل ي و اونونلا تورك لويو اعدام ائتمك حاقد ا «راضى ليق» ائوين ديوارلارى نين چرچيوه سينده و والدين لر طرفينده ن آله اولونور. بو حالدا والدين هئچ واخت حس ائتميركى اونون اجرا ائدى يى بو اعدام ين فرمانى بام باشقا يئرده امضالانميش دير. اؤز آتا - بابا مدنيت ينى نين اعدام جوخه سينه چه ريلن والدين اؤز گونده ليكلى يى و «ساده منطقى ايله» گؤتور - قوى ائنديكده بو ايش ده پيس بير شى گورمور. بو عائله لر گوردوكلرى عمل ده ن آز - چوخ اوتانيرلار ويئرى گلنده اصيل حقيقتى سؤيله يه بيلمه سه لرده كفايت قده ر توجه تاپا بيليرلر.

مسئله نین ظاهری گورکمی اعتباریله البته 1- جی عاملی «خارجی» و 2- جی عاملی «داخلی» آدلاندیرماق اولار؛ آما ایکینجی عامل ده 1- جی کیمی «خارجی» دیر و تکجه «مرکب» لشمیش بیر مکانیزم له عمل ائدیر و آنجاق ظاهری گورکمی «داخلی» دیر.

بو مقاله 8 بؤلوم ده بو مرکب عامل یین مکانیزمی و فونکسیاسیسندان دانیشماق ایستیر.

- 1- آسیملاسیون سیاستی نین باشلانیش مرحله سی،
- 2- آسیملاسیون زامان پرسپکتوینده
- 3- زهرلی آسیملاسیون آغاجی نین بار وئره ن ایللری
- 4- تورک مدنیتی نی محو ائتمه یه دوغرولدولموش سیقنال لارین مضمونو
- 5- آسیملاسیون سیاستی نین قوربانلاری
- 6- تهران دان گلن سیقنال لاری آماق اوچون لازم اولان کیفیت لر:
- 7- پان فارسیسم یین آنتی تورکیستی سیقنال لارینا تسلیم اولماق اوچون لازم اولان کیفیت سیزلیکلر
- 8- اؤزونو سونسوز ائتمک

1- آسیملاسیون سیاستی نین باشلانیش مرحله سی،

اولجه دؤولت فرمانلاری و قانون لار یولوايله توپلوم دا (جامعه ده) دگیشیک لر یارانیر. رضاخان - ریپورتر رژیم یی اؤنجه فارس دیلینی «رسمی» و اونونلا تورک دیلی نی غیر رسمی اعلان ائتدی. سونرا تورک دیلی نین قدغن اولماسی آرایا گلدی. بوتون ایراندا تورک کؤکلی توپونیمیک آدلار فارسلاشدیریلدی لار، تورک دیلی مطبوعات و تئاتر باغلاب و تورک دیلی تحصیل سیستم ینده قدغن اولدی. اویدورما ایران تاریخی، اؤتن مین ایل لرده کی شرایط یین رضاخان ایران یندا حؤکم سورهن دوروم دان کپی ائتمه یی، سیستم حالینا گتیردی. بوتون بو تانیش پروسه نی دوغرودان دا آنتی تورک ماهیت لی «ایران نوین» آدلی یئنی بیر ایران یارادما ایشی، آدلاندیرماق اولار. عمومی مکانیزم، بیر سؤزله باشقا بیر ملتی محو ائتمک پروسه سی نین آچیق دؤولت سیاستی حیصه سی دیر. بوتون بونلارلا شوونیست رژیم تورک لره معین سیقنال لار یول لاییر. سیقنال لارین مضمونو بودور: اگر بیرنجی درجه لی عادی وطن داش اولماق ایستیر سیز، فارسلاشین! تورک دیلی سیزه تحقیر و گئری قالخماقدان سوا بیر شگی وئرمیه جک دیر!!

– آسیملاسیون زامان پرسپکتوینده

زامان اعتباریله اؤنجه آچیق شوینیستی سیاست باشلاییر. بو مرحله ده چیلپاق دشمن چی لیک سیاستی یئریدیلیر. ایراندا مثل اوچون بو دؤورده «پهلوی پاپاغی» تورکمن لرین باشینا میخ لاجالینیردی. آنجاق دیکتاتورلوق خالق عصیان لارینا مانع اولوردی. بو دؤورده قوربان لار اؤز مدنیت لرینین محو ائتمک عزمینده اولان دشمنه قارشى آنجاق اوره ک لرینده نفرت و غضب تونقال لاری قالا بیردی لار. دشمنه تسلیم اولماق و اونون ایستهدی یینه بویون ایمک ده ن سؤز – صحبت اولایلمزدی. تورک لرین تهران رژیم نین آسیملاسیون سیاستینه تسلیم اولماسینا سوسیال – پسیکولوژی شرایط تکجه آذربایجان ملی حکومتینه قارشى اعمال اولان تجاوزلر و قتل عام لارین خاطره سی نین کوتله نین یادداش یندان محو اولماسی ایله حاضر لاندی. بویسه 50 – 1340 – جی ایلره تصادف ائدیر.

3- زهرلی آسیملاسیون آغاجی نین بار وئره ن ایل لری

1357 – جی ایلین انقلابی و آنتی تورکیسمین آرشیتکت و معماری اولان پهلوی رژیم نین محو اولماسی، یوخاریدا اشاره اولان تورک لرین آراسینداکی عناد و مقاومت روحیه سینی تام ضعیف لندیردی. یئنی رژیم نین انقلاب دان سونراکی ایل لرده «ایران ملت چی لی یی» یئرینه «اسلام امت چی لی یی» تئزینی ایره لی سورمه سی، تورک لری داهادا چاشدیردی. یئنی رژیم نین پان فارسیستی سیاست لری ندهن خبر سیز اولان تورک لر فارسلاشدیرماغی حاکم قدرتین دکترینی یئرینه، کئچن رژیمه قارشى او یانان نوستالژیک حس لرله باغلا ییردی لار. فارسلاشدیرماق و فارسلاشماق معصوم و دؤولت – ملت مناسبت ینده نئوترال گؤرونمه یه باشلادی. ادعا ائتمک اولارکی بو فاصله ده (یئنی رژیم نین اسلام امت چی لی یینه اینانماقدان بو حاکمیت یین پهلوی لری ن آنتی تورکیسمی نین صادق داوامچی سی اولماغی نین آیدین اولماسینا قدهر) ایران تورک لری نین آن چوخ ایتیردیک لری و اوتوزماق لاری نین ایل لری اولموش دور. اگر شاهپور ریپورتر لندنه قاچدیسا، اونون عنایت الله رضا کیمی صادق صحابه لری بیر قیصا کئچید دؤوری باشدان کئچیریب، ایران دؤولت دایره لرینه یئنی ده ن حاکم اولدولار. داهای رضاخان رژیم نین توجیه ائتمک، یالتاق لیق کیمی یوخ، حاکم رژیم نین ایسته یینده ن آسیلی اولمایان «تاریخی حادثه لره اوبیکتیو قیمت وئرمک» کیمی گؤرسنمه یه باشلادی. چنگیز پهلوان 1299 – جی ایلین انگلیس کودتاسی نی «برقراری اندیشه ملی» (!)، جواد شیخ الاسلامی ??? و سائر. بوتون بونلار زامان یین طبیعی آخماسی ایله برابر پهلوی لر دؤورونده آکیلن آغاجلارین زهرلی بارلاری نین اسلام رژیم نین حاکمیت ایل لری نده یئتیشمه سینه باعث اولدولار.

4- تورک مدنیت یینی محو ائتمه یه دوغرو لدولموش

سیقنال لارین مضمونو

آسیملاسیون سیاستی ایراندا 35 ملیون تورکو آر دیب، فارسلاشدیریب، مدنی قتل عام ائتمک ایستیر. حکومت دایره لرینه باغلی شخص لرین یازیلارین نظرده آلماساق، پان فارسیست رژیم بومقصدی آیدین اعلان ائتمیر. تورک لر یوخاریدا اشاره اولدوغو کیمی رژیم بو مقصدینی سیقنال لاریول لاماقل تورک لره چاتدیرماق ایستیر. تورک لر اؤز لری بو سیقنال لاری آلیب، باشا دوشمه لی دیرلر. سیقنال لارین مضمونونا بیرده دقت ائدین: **اگر بیرنجی درجه لی عادی و طنداش اولماق ایستیر سیز، فارسلاشین! تورک دیلی سیزه تحقیر و گئری قالماقدان سوا ی بیر شگی وئرمیه جک دیر!!** ایراندا یاشایان هر تورک بو مضمون لا مین بیر طرفده ن و مین بیر فورمدابومباردمان اولدوغونو خاطرلایا بیلر. اؤز شجاعتی و قلینج گوجوایله ساواش میدانیندان تاج و تخته چاتمیش تورک شاهلارلا مقایسه ده، تاجینی مین بیر ذلت باهاسینا انگلستان دان هدیه آلمیش رضاخان «لیاقت لی» شاه معرفی اولور؛ دیوان لار صاحبی اولان تورک شاه لار، آدینی یازا بیلمه یین همین شاه لا مقایسه ده «ساوادسین» گؤستریلیرلر؛ ایرانا فکری رنسانس، مشروطه انقلابی، مدرن تحصیل سیستمی، مدرن تئاتر، مدرن مطبوعات و مدرن سیاسی پارتیا لار گتیره ن تورک لرافغانلی لار و تاجیک لرله مقایسه ده «گئری قالمیش» (!) معرفی اولورلار؛ مدرن تورکیه جمهوریتی دنیا دا 20- جی عصرین آخیریندا تئوکراتیک رژیم یارادماسی ایله تانینان ایران لا دا «گئری قالمیش» اولدوغو ادعا اولور! و سایر.

5- آسیملاسیون سیاستی نین قوربانلاری

آسیملاسیون سیاستی نین قوربان لاری یکی مهم خارا کتره مالک اولمالی دیرلار: ائله کیفیت لر صاحبی اولمالی دیرلار کی رژیم ده ن گلن سیقنال لاری آلیب و باشا دوشه بیلسین لر.

ائله کیفیت سیزلیک لر مالک اولمالی دیرلار کی بو سیقنال لارین مضمونونا تسلیم اولسونلار.

طبیعی دیر کی تهران دان اوزاق کنده یاشایان بیر ساوادسین انسان تهرانین یول لادیغی سیقنال لاری آلمیر. بو سیقنال لاری آلماق اوچون، دؤولت رادیو - تلویویزیون یندان یاییلان آنتی تورک تبلیغاتی باشا دوشمه لی دیر، تهراندا یاد فارس دیلینی اؤز دوغما لهجه سیله دانیشماق اوچون تحقیر اولمالی دیر، سجلی سی نین آذربایجان دا صادر اولماسی یا آد - فامیلیاسی نین بوتونویا بیر حصه سی تورکجه اولماق اوچون اهانت لر ائشیتمه لی دیر، تهران شهری نین جنوب یندافلاکت ایچینده یاشایان لارین تورک اولدوغونو گؤرمکله اوندان آشاغی لیق کمپلکسی (حقارت عقده سی) یارانمالی دیر و سایر.

6- تهران دان گلن سیقنال لاری آلماق اوچون لازم اولان کیفیت لر:

معین درجه ده ساواد صاحبی اولماق،

راديو تلویزیون دان استفاده ائتمک،

فارس لارین یاشادیقلاری شهرلر خصوصی ایله تهران دا یاشاماق،

ایش محیطی، قوهوم لار و باشقا مناسبت لرده فارس لارلا کتاکت دا اولماق،

بو شرایط یین بیری، نئچه سی یاهامی سینا مالک اولان لار، تهران دان گلن آنتی تورکیستی سیقنال لاری آلا بیلرلر. بو سیقنال لارا تسلیم اولماق اوچون آما باشقا شرایط لازم دیر.

7- پان فارسیمین آنتی تورکیستی سیقنال لارینا تسلیم اولماق اوچون لازم اولان

کیفیت سیزلیکلر

1- معنویاتا و مدنیته قارشی سویوخ مناسبت؛ او جمله ده ن دیل، آنا دیلی، لهجه، ایفبا، گراماتیکا، موسیقی، ناغیل

و بو کیمی مسئله لر حاقیندا یوخ سویه سینده معلومات و خصوصاً بونلارین اوشاق پسیکولوژی سی، اوشاق و انسان شخصیتی نه و توپلوما (جامعه یه) قویدوغو تاثیر حاقیندا بیر شی بیلمه مک.

2- عمومی شخصیت ضعفی و اوزونه اینامین (اعتماد بنفسین) اولماماسی: اگر بیر شخص بوتون

آل وئریشلی اولمایان شرایطه رغماً اوزنه اینانیرسا و گوجللی فردی خاراکتیری واراوندا هئچ واخت اوزنو، اوز دیلی و مدنیت یینی دانماق فکرینه دوشه یلمز.

3- تهراندا یاشاییب، مادی کاسیب لیق چکمک و بو کاسیب لیغا گوره اوتانیب، حقارت حس ائتمک. بو حس لری

کئچیره نلر چوخ واخت بیلیم لر کی تهرانین جنوبیندا یاشایانلار کاسیب اولدووقلاری اوچون تحقیر اولورلار یا تورک اولدووقلارینا گوره. هر حالدا اونلار بو ایکی مسئله ده ن بیرینی ده یشدیره بیلیمک اقتداریندا دیرلار. بیر اقتصادی صنف ده ن (طبقه ده ن) یوکسک بیر صنفه یوکسلمک ایشی نین چوخ چتین اولدوغو حالدا، بیر - ایکی نسل عرضینده فارسلاشماق و اوز تورک کؤکلرینده ن «منیم والدین لریم تورک دیرلر آما من...» کیمی ایفاده لرله یاد ائتمک تمامیه ممکن بیر حال دیر.

4- معنوی کاسیب لیق: بو مسئله ائوده یئی یئتمه نسلین فارسلاشماسی نی حتی والدین لر بیلرکده ن (آگاهانه)

سرعتلندیریر. معنوی کاسیب لیغ والدین لرین ناغیل، شعر و اوشاق ایله نورمال دانیشماق قابلیت یندن محروم اولماق

دئمک دیر. بئله عائله لرده اوشاق ناقیل، شعر ونورمال دانیشیق لار یئرینه امر و نهی سؤزلری ائشیدیر: دهیمه!، یه!، دورا!، اوتوا!، دانیشما! و سایر. همین اوشاق اگر ائوده ن کناردا باشقا دیلده نورمال دانیشیق ائشیدمه یه امکانی وارسا، اوندان بیر انسانی راکسیا کیمی او دیلده دانیشماغا میل گؤستریمیر. بعضی آداملارین اؤز آنا دیل لرینده تکجه سؤیوش وئرهنده دانیشمالارینی دا بئله باشا دوشمک اولار. تهراندا اوشاغ باغچاسی و مکتبده فارس دیلینده نورمال دانیشیق لار و دیالوق لاری اؤز والدین لری نین تورکجه امر و نهی لریله مقایسه ائده ن اوشاغین آنا دیلینه ماراغینی ایتیرمه سی تمامیله طبیعی بیر راکسیا سایلا بیلر.

هر اوشاغ طبیعی حالدا آنا دیلینده سؤز بومبارمانینا معروض قالمالی دیر. حتی اگر اوشاق ایکی دیلده دیل آچماق ایسته سه، هر ایکی دیلده سؤز بومبارمانینا معروض قالمالی دیر. آما اگر مثل اوچون والدین لرین آراسیندا اولان اختلاف لار گوره، اوشاغین ائوده ائشیتدی یی سؤزلرین سایلی لازم اولان نورمادان آز دیرسا، اوشاق گنج دیل آچیر و دیلی گنج انکشاف ائدیر. ائوده اؤزونده ن بؤیوک باجی - قارداشی اولمایان یا/و معنوی کاسیب لیغا دوچار اولان عائله ده، اگر اوشاق ائوده ن کناردا (اوشاق باغچاسیندا، کوچه - بازاردا، یاخین قوهوم لارین آراسیندا) آنا دیلی ایله کنکورنس ده (رقابت ده) اولان بیر دیل له تماس دا دیرسا، بو مسئله کنکورنت دیلین غلبه سیله نتیجه لنه بیلر.

8- اؤزونو سونسوز ائتمک

اؤزونو «کونوللو» (داوطلب جه سینه) سونسوز ائتمک مهم بیر تصمیم دیر. هر والدین طبیعی حالدا اؤز اولادی ایله اؤز آتا - بابا دیلینده دانیشماغان طبیعی بیر شئی گوره بیلیمز. بوتون دری رنگ لرینه منسوب اولان لار و بوتون دنیا قطعه لرینده (قاره لرینده) یاشایان بشر اولادی نین هامیسی اوچون اؤز دوغما اوشاق لاریله باشقا دیلده دانیشماق چوخ غیر عادی بیر حرکت دیر. ایران تورک لری اوچونده وضعیت بئله دیر. اؤز بالاسی ایله تورکجه دانیشان بیر تورک، هئچ سیاسی یا مدنی بیر قرار وئرمه ده ن (تصمیم توتما دان) سو ایچمک، یاتماق و نفس چکمک کیمی طبیعی بیر ایش گؤرور. آما اؤز دیلی نین یئرینه یاد بیر دیلده اؤز جان - جیبری ایله برواؤز/قوندارما بیر مناسبت یارادماق تمامیله سیاسی و (ضد) مدنی بیر اقدام دیر. بئله بیروالدین لر البت کی چوخ اؤلچوب بیر بیچمه لی اولورلار. اونلار فیزیکی معنادا دنیا دا اؤز لرینده ن یادگار قویورلار آما مدنی معنادا مین لر ایلده ن بری قیریلما دان آخیش تورک مدنی نین قان جریانی نین دوام ائتمه سینه مانع اولورلار، بو قانی لاختالانماغا و قورودماغا باشلا بیلرلار. اونلار بیولوژیکی اولادلاری اولسادا مدنی باخیمدان سونسوز قالیرلار. بئله بیر طالعی سئچمیش آدام چوخ اؤلچوب بیر بیچمه ده، پراکتیک و پرینسیب مسئله لری باخیمیندان، بوتون عؤمور بویواؤزونون سئچیمی حاقیندا فکر لشمه لی اولمالی دیر. بو چتین (چوخ حال لاردا عؤمور لوک داشینان آغیر روح یوکو) سایلان قراره گلیمش انسان لاری بو ایشه مجبور ائده ن شرایط و بورداکی مکانیزم لرین آچیق گؤستریمه سی بو مقاله نین اساس مسئله کیمی قویولموشدو.

بوتون بو پروسس لرده تک - تک عائله لری و والدین لری بابالاریمیزین قورویوب، ساخلایب بیزه چاتدیردیغلاری دیل و مدنیتی اؤز اولادلارینا چاتدیرماقدا گناهانلاندیرماقلا بو فاجعه نین کؤکلرینی گؤزده ن یایندیرماق اولماز. بوتون وارلیغی ایله پان فارسسیسمین تضییق لرینی (فشارلارینی) حس ائده ن و اؤز اولادینی بو ظلم ده ن آزاد ائتمک اوچون چالیشان آتا - آنانی سیاسی بیر مبارزه ده سهو ائده ن آکتیور کیمی یوخ، بیر تراژیک ادبی اثرین چاره سیز قهرمانی کیمی گؤرمک لازم دیر. بو فاجعه یه بیر مثال کیمی ملی ادبیات یمزدا خان چوبان ین سهوگیلی سی سارانین آتاسی نین اؤز آلی ایله قیزینی آرپا چایینا تاپشیرماسینی یاد ائتمک اولار. ایران تورکلرینی معاصر تاریخ ده کی تراژدی لرینده تورک دیلی سارا کیمی قوربان وئریلیر. بو فاجعه ده اصیل گناهکاروالدین لر دئیل لر، اونلاری اؤز دوغما بالالارینی اؤز آلرلیله قوربان وئرمه یه مجبور ائدن شرایط دیر.